

Statsskole og Roskilde Katedralskole. I dag er der 6 gymnasier i området, i 1972 vil der være 8, og yderligere gymnasier er planlagt oprettet i løbet af 70'erne i takt med byudviklingen i Københavns vestegn. Disse gymnasier vil i 1975 dimittere ca. 1.200 studenter, og for en væsentlig del af disse studenter vil udgifterne ved at tage til et Roskildecener og til Københavns universitet være omtrent lige store.

Da der regnes med oprettelse af store undervisningsenheder inden for Roskildecenret, må man gå ud fra, at de egentlige etableringsudgifter pr. studieplads vil blive de samme ved Roskildecenret som ved opførelsen af nye permanente bygninger for Københavns universitet.

5. Oplysninger om uforholdsmæssige udgiftsstigninger ved visse tærskler i studentertalene ved visse faggrupper.

Der foreligger ingen generelle undersøgelser, der kan vise, at udgifterne stiger uforholdsmæssigt, når antallet af studerende stiger udover en bestemt grænse. Man har imidlertid konstateret, at optagelsen af 200-250 studerende ved det lægevidenskabelige studium undervisningsmæssigt er en optimal enhed, og man dimensionerer derfor Panuminstitutionen til en optagelse af 750 studerende, svarende til 3 enheder med en senere opdeling af de studerende på 3 kliniske undervisningsenheder, Aarhus universitets lægevidenskabelige studium til optagelse af 400 studerende — 2 enheder og Odense universitet til 200 studerende — 1 enhed.

På den anden side har man konstateret, at man kan opnå et fald i omkostninger pr. studerende ved stigninger i studentertallet op til en vis grænse. Omkostningerne pr. studerende ved Odense universitet er således væsentligt højere end ved Københavns universitet og Aarhus universitet. Derimod er der ikke væsentlige forskelle i omkostningerne pr. studerende mellem Københavns universitet og Aarhus universitet, selv om der ved de enkelte fag som oftest er flere studerende ved Københavns universitet end ved Aarhus universitet.

Indtil en vis grænse er der således generelt stordriftsfordele forbundet med udvidelser af tilgangen, idet man med større stu-

dentertal kan opnå fulde holdstørrelser og hermed bedre lærerudnyttelse.

De økonomiske stordriftsfordele er imidlertid ikke de eneste forhold, der øver indflydelse ved vurderingen af den optimale størrelse. Organisatoriske og miljømæssige forhold må inddrages i vurderingen og tillægges afgørende vægt, hvor de økonomiske stordriftsfordele er beskedne eller udtømte. Den ledelsesstruktur, der sigtes mod for universiteterne med repræsentativt sammensatte styrende organer på alle niveauer, vil være vanskeligt gennemførlig, hvis enhederne er for store.

Når stordriftsfordelene er udtømt, står man over for et valg mellem at oprette en ny institution eller at udvide den bestående med nye enheder; når der sker en tilvækst i tilgangen af studerende. For oprettelsen af en ny institution taler, at en ny institution i højere grad end den bestående institution kan give mulighed for opbygning af nye uddannelses- og forskningsmønstre. Mod oprettelsen af en ny institution taler, at det i perioden, indtil den nye institution har udtømt stordriftsfordelene, vil være dyrere at oprette en ny institution end at udbygge den bestående, hvilket dog ville føre til, at der ikke skulle oprettes flere universiteter/universitetscentre.

I alle tilfælde må det være rimeligt at tillægge de økonomiske hensyn en sådan vægt, at det må være en afgørende forudsætning for oprettelsen af et nyt universitetscenter, at man hurtigt når op på en størrelse, der giver mulighed for udnyttelse af stordriftsfordelene; jfr. bemærkning til lovforslaget, hvorefter undervisningsministeriets foreløbige planer går ud på en hurtig opbygning i Roskilde af de mest søgte skoleembedsfag, dansk, engelsk, tysk, fransk, historie og samfundsfag, der søges af 77 pct. af de studerende til kandidateksamen ved Københavns universitets filosofiske fakultet.

De universitetsuddannelser, der skal repræsenteres ved universitetscentret i Roskilde, må således være uddannelsesretninger, hvor Københavns universitet har en stor tilgang af studerende.

6. Arealbehovet pr. student, sml. den fra Københavns universitet modtagne redegørelse.

I redegørelsen er der opstillet en beregning, hvorefter arealbehovet pr. tilmeldt